

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΕΦΕΤΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ 20ο - ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ 3557/2023

Σ υ ν ε δ ρ ί α σε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 16 Νοεμβρίου 2022, με δικαστή τον Χρήστο Μπουρναβέα, Εφέτη Δ.Δ., και γραμματέα τον Δημήτριο Μενιάδη, δικαστικό υπάλληλο,

γ ι α να δικάσει την έφεση με χρονολογία κατάθεσης 15/07/2021 (ΑΒΕΜ ΕΦ ..../03-08-2021),

τ ω ν 1) ..... και 31) ....., οι οποίοι με δήλωση, κατ' άρθρο 133 παρ. 2 ΚΔΔ, του δικηγόρου Αθανασίου Ξηρού,

τ ο υ Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών, και δεν εμφανίστηκε στο ακροατήριο, αλλά παραστάθηκε με δήλωση, κατ' άρθρο 133 παρ. 2 Κ.Δ.Δ., της Δικαστικής Πληρεξούσιας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Μυρτώς Τόγια.

Αφού μελέτησε τη δικογραφία

σκέφτηκε κατά το νόμο

1. Ε π ε ι δ ή, με την κρινόμενη έφεση, οι εκκαλούντες, εκπαιδευτικοί υπάλληλοι, ζητούν την εξαφάνιση της 17774/2020 αποφάσεως του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών (Τμήμα 19ο Μονομελές), με την οποίαν απορρίφθηκε η με ημερομηνία καταθέσεως 03/07/2017 αγωγή τους. Με την εν λόγω αγωγή ζητούσαν να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του εφεσίβλητου να καταβάλει, νομιμοτόκως, τα αναφερόμενα στην αγωγή, για έκαστο εξ αυτών, ποσά, ως αποζημίωση, κατ' άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα (ΕισΝΑΚ), για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν, κατά τους ισχυρισμούς τους, από την εφαρμογή της αντισυνταγματικής διατάξεως του άρθρου 14 παρ. 4 του Ν. 3848/2010, όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 19 του Ν. 4327/2015, η οποία είχε, ως αποτέλεσμα, να μην επιλεγούν, ως Διευθυντές

σχολικών μονάδων, και να μη λάβουν, ως εκ τούτου, το επίδομα θέσεως ευθύνης του άρθρου 16 του Ν. 4354/2015, κατά τα ειδικότερα χρονικά διαστήματα που αναφέρονται στην αγωγή ως προς έκαστον εξ αυτών. Επίσης, ζήτησαν να επιδικαστεί σε έκαστο εξ αυτών χρηματική ικανοποίηση, ύψους 5.000 ευρώ, κατ' άρθρο 932 Α.Κ., για την ηθική βλάβη που, κατά τους ισχυρισμούς τους, υπέστησαν από την ως άνω αιτία.

2. Ε π ε ι δ ή, εκ των τριάντα ενός (31) εναγόντων οι δεκαπέντε (15), ήτοι η πρώτη (.....), η δεύτερη (.....), ο τρίτος (.....), ο πέμπτος (.....), η έβδομη (.....), ο δέκατος τέταρτος (.....), η δέκατη πέμπτη (.....), ο δέκατος όγδοος (.....), ο δέκατος ένατος (.....), η εικοστή (.....), ο εικοστός πρώτος (.....), η εικοστή πέμπτη (.....), ο εικοστός έκτος (.....), ο εικοστός όγδοος (.....) και ο τριακοστός πρώτος (.....) έχουν καταθέσει εξουσιοδοτήσεις παροχής πληρεξουσιότητας στον παραστάνα δικηγόρο, και έχουν καταβάλει το νόμιμο παράβολο (βλ. τα σχετικά έντυπα καταβολής e-παράβολου, ύψους 100 € έκαστο). Επίσης, ο εικοστός έβδομος (27ος) των εναγόντων, ..., και ο τριακοστός (30ος), ..., υπέβαλαν τις από 14/11/2022 έγγραφες παραιτήσεις (ΑΠ ...../14-11-2022) από το κοινό δικόγραφο της εφέσεως. Συνεπώς, για τους 4ο, 6ο, 8ο, 9η, 10ο, 11η, 12ο, 13η, 16ο, 17η, 22ο, 23η, 24ο, 29η των εναγόντων, η κρινόμενη έφεση πρέπει ν' απορριφθεί, ως απαράδεκτη, λόγω μη νομιμοποίησης του υπογράφοντος το δικόγραφο αυτής και παραστάνας δικηγόρου και καταβολής του νόμιμου παραβόλου, ενώ για τον 27ο και τον 30ο των εναγόντων η δίκη πρέπει να καταργηθεί λόγω παραιτήσεως από το δικόγραφο. Ως εκ τούτου, για τους προαναφερόμενους ενάγοντες η κρινόμενη έφεση ασκήθηκε παραδεκτώς και πρέπει να εξετασθεί, περαιτέρω, στην ουσία.

3. Ε π ε ι δ ή, ο Εισαγωγικός Νόμος του Αστικού Κώδικα ορίζει στο άρθρο 105 ότι: «Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου, κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η πράξη ή η παράλειψη έγινε κατά παράβαση διάταξης που υπάρχει για χάρη του γενικού συμφέροντος...», ενώ ο Αστικός Κώδικας ορίζει στο άρθρο 932 ότι: «Σε περίπτωση αδικοπραξίας, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη, κατά την κρίση του, χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης...». Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, για να στοιχειοθετηθεί ευθύνη του Δημοσίου προς αποζημίωση, απαιτείται παράνομη πράξη ή παράλειψη οργάνων του Δημοσίου κατά την άσκηση της ανατεθειμένης σε αυτά δημόσιας εξουσίας, καθώς και αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της παράνομης αυτής πράξης ή παράλειψης και της επελθούσας ζημίας. Αιτιώδης δε σύνδεσμος υπάρχει όταν, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, η πράξη ή η παράλειψη είναι ικανή (πρόσφορος) κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων να επιφέρει τη ζημία (ΣτΕ 2156/2015, 347/2012, 2068/2010, 3128/2006, 1024/2005 κ.ά.). Περαιτέρω, ανεξάρτητα από την αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει εύλογη, κατά την κρίση του, χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης (ΣτΕ 474/2016, 1826/2014 κ.ά.).

4. Ε π ε ι δ ή, με τον Ν. 3848/2010 (ΦΕΚ Α' 71) ορίσθηκε ότι για τις θέσεις στελεχών της δημόσιας εκπαίδευσης (στους οποίους περιλαμβάνονται οι διευθυντές σχολικών

μονάδων) επιλέγονται εκπαιδευτικοί με βάση αξιολογικούς πίνακες επιλογής, οι οποίοι ισχύουν για τέσσερα έτη (άρθρο 10), καθορίστηκαν οι προϋποθέσεις επιλογής (όπως είναι η εκπαιδευτική υπηρεσία στην πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση) και τα κωλύματα (άρθρο 11), καθώς και τα κριτήρια επιλογής των στελεχών της εκπαίδευσης (άρθρο 12). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 12, πριν την αντικατάστασή του από το άρθρο 18 του Ν. 4327/2015 (ΦΕΚ Α 50): «1. Κριτήρια επιλογής των στελεχών της εκπαίδευσης αποτελούν: α) Η γνώση του αντικειμένου του προς άσκηση έργου, η οποία συνάγεται από: αα) την επιστημονική - παιδαγωγική συγκρότηση και κατάρτιση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου του υποψηφίου και τα συνυποβαλλόμενα αποδεικτικά στοιχεία και ββ) την υπηρεσιακή κατάσταση, καθοδηγητική και διοικητική εμπειρία, όπως προκύπτει από στοιχεία του φακέλου του υποψηφίου. β) Η προσωπικότητα και η γενική συγκρότηση του υποψηφίου, όπως αξιολογείται κατά την προφορική συνέντευξη ενώπιον του αρμόδιου συμβουλίου επιλογής. γ) Η συμβολή του υποψηφίου στο εκπαιδευτικό έργο από τις θέσεις στις οποίες έχει υπηρετήσει, με βάση τις οικείες αξιολογικές εκθέσεις. 2. Οι υποψήφιοι κατατάσσονται στον οικείο πίνακα με βάση το άθροισμα των αξιολογικών μονάδων που συγκεντρώνουν κατά την αποτίμηση των παραπάνω κριτηρίων σύμφωνα με τα επόμενα άρθρα. Το σύνολο των αξιολογικών μονάδων ανέρχεται σε εξήντα πέντε». Εξάλλου, μετά την αντικατάστασή του το ίδιο άρθρο διαμορφώθηκε ως εξής: «1. Κριτήρια επιλογής των στελεχών της εκπαίδευσης αποτελούν: α) Η επιστημονική - παιδαγωγική συγκρότηση και κατάρτιση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου του υποψηφίου και τα συνυποβαλλόμενα αποδεικτικά στοιχεία. β) Η υπηρεσιακή κατάσταση, καθοδηγητική και διοικητική εμπειρία, όπως προκύπτει από στοιχεία του φακέλου του υποψηφίου. γ) Η συμβολή του υποψηφίου στο εκπαιδευτικό έργο, όπως προκύπτει από τις θέσεις στις οποίες έχει υπηρετήσει, καθώς και η προσωπικότητα και η γενική συγκρότηση του υποψηφίου που αποτιμώνται πρώτον στην περίπτωση των υποψηφίων Διευθυντών σχολικών μονάδων και Ε. κατά τη μυστική ψηφοφορία του συλλόγου διδασκόντων, δεύτερον στην περίπτωση των υποψηφίων υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και Ε. και υποψηφίων υπευθύνων τομέων Ε. κατά τη μυστική ψηφοφορία του συλλόγου διδασκόντων και τρίτον στην περίπτωση των υποψηφίων Διευθυντών Εκπαίδευσης κατά τη μυστική ψηφοφορία των Διευθυντών και υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και Ε., των Προϊσταμένων νηπιαγωγείων και των Προϊσταμένων Δημοτικών σχολείων. 2. Οι υποψήφιοι κατατάσσονται στον οικείο πίνακα με βάση το άθροισμα των μονάδων, τις οποίες συγκεντρώνουν κατά την αποτίμηση των παραπάνω κριτηρίων, σύμφωνα με τα επόμενα άρθρα. Το σύνολο των μονάδων για τους υποψηφίους Διευθυντές σχολικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ανέρχεται σε 37, το σύνολο των μονάδων για τους υποψηφίους Διευθυντές σχολικών μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ε.Κ. ανέρχεται σε 35, το σύνολο των μονάδων για τους υποψηφίους Διευθυντές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης ανέρχεται σε 38 και το σύνολο των μονάδων για τους υποψηφίους Διευθυντές Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ανέρχεται σε 36...». Επίσης, το άρθρο 14 του Ν. 3848/2010 πριν την αντικατάστασή του από το άρθρο του Ν. 4327/2015 είχε ως εξής: «Άρθρο 14 - Αποτίμηση κριτηρίων επιλογής διευθυντών εκπαίδευσης, προϊσταμένων γραφείων, προϊσταμένων ΚΕ.Δ.Δ.Υ. και διευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. 1. Τα κριτήρια επιλογής διευθυντών εκπαίδευσης, προϊσταμένων γραφείων, προϊσταμένων ΚΕ.Δ.Δ.Υ. και διευθυντών σχολικών μονάδων και Σ.Ε.Κ. αποτιμώνται κατά τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους. 2. Το κριτήριο της επιστημονικής - παιδαγωγικής συγκρότησης αξιολογείται με 24 μονάδες κατ' ανώτατο όριο, οι οποίες κατανέμονται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 13... 3. Το κριτήριο της

υπηρεσιακής κατάστασης, καθοδηγητικής και διοικητικής εμπειρίας αξιολογείται με 14 μονάδες κατ' ανώτατο όριο, οι οποίες κατανέμονται ως εξής: α) Υπηρεσιακή κατάσταση: 8 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Οι μονάδες αυτές υπολογίζονται όπως προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 13. β) Διοικητική και καθοδηγητική εμπειρία: 6 μονάδες κατ' ανώτατο όριο... γ) Προσωπικότητα - γενική συγκρότηση: 15 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Οι μονάδες αυτές υπολογίζονται, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 13... δ) Συμβολή στο εκπαιδευτικό έργο: 12 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Το κριτήριο αυτό αποτιμάται με βάση τις αξιολογικές εκθέσεις του υποψηφίου που προβλέπονται κατά νόμο...», ενώ μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 19 του Ν. 4327/2015 είχε ως εξής: «1. Τα κριτήρια επιλογής Διευθυντών Εκπαίδευσης και Διευθυντών σχολικών μονάδων και Ε.Κ. αποτιμώνται κατά τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους. 2. Το κριτήριο της επιστημονικής - παιδαγωγικής συγκρότησης και κατάρτισης αποτιμάται με 9 έως 11 μονάδες κατ' ανώτατο όριο, οι οποίες κατανέμονται ως εξής:... 3. Το κριτήριο της υπηρεσιακής κατάστασης, καθοδηγητικής και διοικητικής εμπειρίας αποτιμάται με 14 μονάδες κατ' ανώτατο όριο, οι οποίες κατανέμονται ως εξής: α) Υπηρεσιακή κατάσταση: 11 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. Οι μονάδες αυτές υπολογίζονται με βάση τη διδακτική υπηρεσία αποτιμώμενη με 1 μονάδα για κάθε έτος πέραν του χρόνου που αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή στη διαδικασία επιλογής Διευθυντών Εκπαίδευσης και Διευθυντών σχολικών μονάδων ή Ε.Κ.... β) Διοικητική και καθοδηγητική εμπειρία: 3 μονάδες κατ' ανώτατο όριο για τους Διευθυντές Σχολικών Μονάδων και 4 μονάδες κατ' ανώτατο όριο για τους Διευθυντές Εκπαίδευσης... 4. Συμβολή στο εκπαιδευτικό έργο - Προσωπικότητα - γενική συγκρότηση: 12 μονάδες κατ' ανώτατο όριο. α) Για τους υποψηφίους Διευθυντές σχολικών μονάδων και Ε.Κ.: Το κριτήριο αυτό αποτιμάται με τη μυστική ψηφοφορία του συλλόγου διδασκόντων της σχολικής μονάδας που ο υποψήφιος θα επιλέξει, σύμφωνα με τα οριζόμενα κατωτέρω. Στη μυστική ψηφοφορία δεν συμμετέχει ο ίδιος ή σύζυγος ή συγγενής δευτέρου βαθμού εξ αίματος. Μέσω της μυστικής ψηφοφορίας εκτιμώνται στοιχεία της προσωπικότητας που έχουν αναδειχθεί στην καθημερινότητα της σχολικής ζωής, όπως η προσωπικότητα, το ήθος, η εντιμότητα, το αίσθημα δικαιοσύνης, η δημοκρατική συμπεριφορά, η επαγγελματική ανάπτυξη και συνέπεια, καθώς και οι ικανότητες του υποψηφίου. Στις ικανότητες του υποψηφίου περιλαμβάνονται ενδεικτικώς: η ικανότητα επικοινωνίας και συνεργασίας, η ικανότητα ανάπτυξης πρωτοβουλιών και επίλυσης προβλημάτων ιδίως διδακτικών, διοικητικών, οργανωτικών και λειτουργικών, καθώς και η ικανότητα δημιουργίας κατάλληλου παιδαγωγικού περιβάλλοντος έμπνευσης των εκπαιδευτικών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Ο σύλλογος διδασκόντων κατά την εκτίμησή του λαμβάνει, επίσης, υπόψη: Τα στοιχεία τα οποία ο υποψήφιος έχει καταθέσει προς μοριοδότηση στο οικείο ΠΥΣΠΕ ή ΠΥΣΔΕ, καθώς και τα στοιχεία τα οποία αναφέρει στο βιογραφικό του σημείωμα, αποδεικνύονται με παραστατικά (αντίγραφα, βεβαιώσεις) και δεν μοριοδοτούνται, όπως: άλλες σπουδές, επιμόρφωση και μετεκπαίδευση, οργάνωση εκπαιδευτικών συνεδρίων, σεμιναρίων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων ή συμμετοχή σε αυτά με την ιδιότητα του εισηγητή, του μέλους της επιστημονικής ομάδας ή του επιμορφωτή, συγγραφικό και ερευνητικό έργο, πρωτοβουλίες σε σχέση με το εκπαιδευτικό έργο, υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και εφαρμογή καινοτομιών, σχετική με την εκπαίδευση διοικητική ή καθοδηγητική εμπειρία, επιμορφωτικές συναντήσεις, συμμετοχή σε συμβούλια, επιτροπές ή ομάδες εργασίας, κοινωνική και συνδικαλιστική δράση, συμμετοχή σε όργανα διοίκησης επιστημονικών και εκπαιδευτικών οργανώσεων ή σε όργανα λαϊκής συμμετοχής και επίσημες διακρίσεις. Ο αριθμός των μορίων που ο υποψήφιος λαμβάνει κατά τη μυστική

ψηφοφορία υπολογίζεται ως ακολούθως: το ποσοστό των ψήφων που έλαβε επί του συνόλου των έγκυρων ψήφων ανάγεται σε ποσοστό επί των 12 μορίων που μπορεί να λάβει κατά ανώτατο όριο ο υποψήφιος. Υποψήφιο στέλεχος το οποίο δεν συγκεντρώνει κατά τη μυστική ψηφοφορία τουλάχιστον το 20% των έγκυρων ψήφων, δεν συμμετέχει στην περαιτέρω διαδικασία επιλογής. Προκειμένου η ψηφοφορία να είναι έγκυρη, απαιτείται αυξημένη συμμετοχή, τουλάχιστον 65% των μελών του συλλόγου διδασκόντων. Στην ψηφοφορία συμμετέχουν μόνιμοι και αναπληρωτές εκπαιδευτικοί. Αν εκπαιδευτικός διδάσκει σε περισσότερες σχολικές μονάδες ή Ε.Κ. ψηφίζει στη σχολική μονάδα όπου έχει τις περισσότερες ώρες, με βάση την απόφαση διάθεσης των Υπηρεσιακών Συμβουλίων που επικαιροποιούν και αποστέλλουν αλφαβητικό πίνακα με τις αποφάσεις των διαθέσεων των εκπαιδευτικών στα σχολεία, πριν τη διαδικασία επιλογής των Διευθυντών Σχολικών Μονάδων. β) Για τους υποψήφιους Διευθυντές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης: Για τους υποψηφίους Διευθυντές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης η αποτίμηση γίνεται με μυστική ψηφοφορία των Διευθυντών σχολικών μονάδων και Ε.Κ., καθώς και των υποδιευθυντών σχολικών μονάδων και Ε.Κ. της οικείας βαθμίδας, οι οποίοι τοποθετήθηκαν με τη διαδικασία του παρόντος. Ειδικότερα, αναφορικά για τους υποψηφίους Διευθυντές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στη διαδικασία ψηφοφορίας συμμετέχουν επιπλέον και το 30% των Προϊσταμένων νηπιαγωγείων, καθώς και το 30% των Προϊσταμένων Δημοτικών Σχολείων του οικείου ΠΥΣΠΕ, το οποίο ορίζεται με σειρά αρχιότητας. Ο αριθμός των μορίων που ο υποψήφιος λαμβάνει κατά τη μυστική ψηφοφορία υπολογίζεται ως ακολούθως: το ποσοστό των ψήφων που έλαβε επί του συνόλου των έγκυρων ψήφων ανάγεται σε ποσοστό επί των 12 μορίων που μπορεί να λάβει κατά ανώτατο όριο ο υποψήφιος. Υποψήφιο στέλεχος το οποίο δεν συγκεντρώνει κατά τη μυστική ψηφοφορία τουλάχιστον το 20% των έγκυρων ψήφων, δεν συμμετέχει στην περαιτέρω διαδικασία επιλογής. Προκειμένου η ψηφοφορία να είναι έγκυρη απαιτείται αυξημένη συμμετοχή του σώματος των Διευθυντών σχολικών μονάδων και Προϊσταμένων νηπιαγωγείων του αντίστοιχου Π.Υ.Σ.Π.Ε. ή Π.Υ.Σ.Δ.Ε., και πιο συγκεκριμένα τουλάχιστον 65%...». Εξάλλου, στο άρθρο 16 του Ν. 4354/2015 (ΦΕΚ Α 176), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, ορίζονταν τα εξής: «1. Στους προϊσταμένους οργανικών μονάδων καταβάλλεται, για όσο χρόνο ασκούν τα καθήκοντά τους, μηνιαίο επίδομα θέσης ευθύνης οριζόμενο, κατά βαθμίδα θέσης, ως εξής: α) Προϊστάμενοι Διοίκησης.... β) Προϊστάμενοι Εκπαίδευσης: βα) Περιφερειακοί Διευθυντές εννιακόσια (900) ευρώ, ββ) Προϊστάμενοι Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, πεντακόσια πενήντα (550) ευρώ... βδ) Διευθυντές Ενιαίων Λυκείων Επαγγελματικών Λυκείων, ΚΕ.Δ.Δ.Υ. και Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. και Προϊστάμενοι Γραφείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, τριακόσια (300) ευρώ και εφόσον τα σχολεία διαθέτουν τουλάχιστον έξι (6) τμήματα, τριακόσια πενήντα (350) ευρώ... βστ) Διευθυντές Γυμνασίων, Επαγγελματικών Σχολών, Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (Σ.Δ.Ε.), Δημοσίων Ι.Ε.Κ., Τετραθέσιων και άνω Δημοτικών Σχολείων και Σχολικών Εργαστηριακών Κέντρων, διακόσια πενήντα (250) ευρώ. Εφόσον τα σχολεία διαθέτουν τουλάχιστον εννέα (9) τμήματα τριακόσια (300) ευρώ....».

5. Ε π ε ι δ ή, όπως έγινε δεκτό με την απόφαση 711/2017 του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποίαν ακυρώθηκε η Φ.361.22/26/79840/Ε3/19-05-2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΦΕΚ Β 915) - η οποία ρύθμιζε τα ειδικότερα ζητήματα εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων - στη

διαδικασία επιλογής και τοποθέτησεως διευθυντών σχολικών μονάδων, ο σύλλογος διδασκόντων της οικείας σχολικής μονάδας, έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα για την αποτίμηση μέσω μυστικής ψηφοφορίας της συμβολής στο εκπαιδευτικό έργο, της προσωπικότητας και της γενικής συγκροτήσεως του υποψηφίου, κριτήριο το οποίο λαμβάνει συνολικά το ένα τρίτο (1/3) περίπου της μέγιστης συνολικά βαθμολογίας που μπορεί να συγκεντρώσει ο υποψήφιος. Μέσω της εν λόγω μυστικής ψηφοφορίας, αποτιμώνται η προσωπικότητα, το ήθος, η εντιμότητα, το αίσθημα δικαιοσύνης, η δημοκρατική συμπεριφορά, η επαγγελματική ανάπτυξη και συνέπεια, καθώς και οι ικανότητες του υποψηφίου, όπως είναι η ικανότητα επικοινωνίας και συνεργασίας, η ικανότητα ανάπτυξης πρωτοβουλιών και επίλυσης προβλημάτων και η ικανότητα δημιουργίας κατάλληλου παιδαγωγικού περιβάλλοντος, δηλαδή με τον τρόπο αυτό αποτιμάται τόσο η προσωπικότητα του υποψηφίου όσο και προσόντα του, τα οποία δεν περιλαμβάνονται μεταξύ των προσόντων που συνεκτιμώνται κατά την μοριοδότηση των λοιπών προβλεπόμενων κριτηρίων. Όμως, η εν λόγω αρμοδιότητα ανατίθεται στον σύλλογο διδασκόντων, στον οποίο μετέχουν (αδιακρίτως) όλοι οι υπηρετούντες στην οικεία σχολική μονάδα μόνιμοι και αναπληρωματικοί εκπαιδευτικοί, κατά παράβαση των εγγυήσεων τηρήσεως των συνταγματικών αρχών της ισότητας και της αξιοκρατίας, και ειδικότερα, της ελεύθερης προσβάσεως και σταδιοδρομίας κάθε Έλληνα στις δημόσιες θέσεις, κατά το λόγο της προσωπικής του αξίας και ικανότητας, εφόσον ασκείται με τη διαδικασία της μυστικής ψηφοφορίας, η οποία, ως διαδικασία αναδείξεως οργάνων εν γένει διοικήσεως προσιδιάζει σε αυτοδιοικούμενες μονάδες ή είναι πρόσφορη σε περίπτωση αναδείξεως εκπροσώπων στα όργανα αυτά, ενώ η διοίκηση των σχολικών μονάδων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις αναφερθείσες συνταγματικές αρχές, πρέπει να αναδεικνύεται από κατάλληλο όργανο που συγκροτείται και λειτουργεί με εγγύα αξιοκρατίας, αμεροληψίας και αντικειμενικότητας, όπως είναι τα καθιερωμένα υπηρεσιακά συμβούλια της διοικήσεως, και με διαφανή και αντικειμενική διαδικασία, κατάλληλη για την διασφάλιση της ενιαίας και ομοιόμορφης εφαρμογής των οριζόμενων κριτηρίων και στα πλαίσια της ιεραρχικής δομής της υπηρεσίας. Περαιτέρω, τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και προσόντα του υποψηφίου που σχετίζονται με το κριτήριο της συμβολής στο εκπαιδευτικό έργο, της προσωπικότητας και της γενικής συγκροτήσεώς του, δεν αξιολογούνται με αιτιολογία, αφού η σχετική διαδικασία καταλήγει στην βαθμολογική αποτίμηση του κριτηρίου αυτού, η οποία προκύπτει από την αναγωγή του ποσοστού των ψήφων που έλαβε ο υποψήφιος, κατά την μυστική ψηφοφορία, σε ποσοστό επί του αριθμού των κατ' ανώτατο όριο μονάδων που αναλογούν στο εν λόγω κριτήριο. Η έλλειψη αιτιολογίας, και ειδικότερα, πρακτικού ή άλλου στοιχείου, στο οποίο διατυπώνονται ειδικές σκέψεις και κρίσεις που τεκμηριώνουν την αποτίμηση του κριτηρίου αυτού, σύμφωνα με τον φάκελο, καθιστά τη διαδικασία, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, αντίθετη στις αρχές της ισότητας και της αξιοκρατίας, και δη στην αρχή της ελεύθερης προσβάσεως και σταδιοδρομίας κάθε Έλληνα στις δημόσιες θέσεις, κατά το λόγο της προσωπικής του αξίας και ικανότητας, διότι δεν εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις αξιοκρατικής κρίσεως και αφετέρου δεν καθίσταται γνωστή στους υποψηφίους και ελέγξιμη από τον ακυρωτικό δικαστή, εν όψει του κατά το άρθρο 20 παράγραφος 1 του Συντάγματος δικαιώματος παροχής έννομης προστασίας και του άρθρου 95 παράγραφος 1 εδάφιο α' του Συντάγματος περί κατοχυρώσεως της αιτήσεως ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, η αξιολόγηση των υποψηφίων ως προς το μνησθέν κριτήριο. Επιπλέον, ειδικά, η σχετική διαδικασία της μυστικής ψηφοφορίας του συλλόγου διδασκόντων, κατά το μέρος που αφορά την αποτίμηση της συμβολής στο

εκπαιδευτικό έργο του υποψηφίου, εκτός από το ότι, κατά τα προαναφερθέντα, δε διενεργείται από κατάλληλο όργανο, δε διασφαλίζει την έγκυρη αξιολόγηση με αντικειμενική και αξιοκρατική διαδικασία, δηλαδή, κατά τρόπο που καθίσταται ελέγξιμη η ουσιαστική αποτίμηση, και άρα δεν είναι πρόσφορη για την αξιοκρατική επιλογή των ικανοτέρων, όπως είναι σχετικά πρόσφορος για την υπηρεσιακή εξέλιξη των υπαλλήλων ο θεσμός των υπηρεσιακών εκθέσεων αξιολογήσεως, που ειδικά για τους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσεως ρυθμίζεται με τις διατάξεις του Π.Δ. 152/2013 (ΦΕΚ Α' 240).

6. Ε π ε ι δ ή, στην προκείμενη περίπτωση, από την επανεκτίμηση των στοιχείων της δικογραφίας προκύπτουν τα εξής: Οι εκκαλούντες εκπαιδευτικοί υπέβαλαν τον Ιούνιο 2015 αιτήσεις συμμετοχής στη διαδικασία επιλογής διευθυντών για τις σχολικές μονάδες (Δημοτικά και Γυμνάσια) που υπηρετούσαν, διεξήχθη δε η σχετική διαδικασία σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των Ν. 3848/2010 και 4327/2015, καθώς και της προειρημμένης υπουργικής απόφασης. Ως εκ τούτου, με βάση τα κριτήρια αφενός μεν της επιστημονικής – παιδαγωγικής συγκροτήσεως και κατάρτισεως και αφετέρου της υπηρεσιακής κατάστασης και της καθοδηγητικής και διοικητικής εμπειρίας, η πρώτη των εναγόντων συγκέντρωσε 19,13 μόρια, η δεύτερη 15,50 μόρια, ο τρίτος 13,50 μόρια, ο πέμπτος 10,0625 μόρια, η έβδομη 19,50 μόρια, ο δέκατος τέταρτος 14 μόρια, η δέκατη πέμπτη 16,38 μόρια, ο δέκατος όγδοος 18,50 μόρια, ο δέκατος ένατος 14,56 μόρια, η εικοστή 11,813 μόρια, ο εικοστός πρώτος 16,375 μόρια, η εικοστή πέμπτη 19,25 μόρια, ο εικοστός έκτος 21 μόρια, ο εικοστός όγδοος 20 μόρια και ο τριακοστός πρώτος 11,88 μόρια, και ήρθαν πρώτοι στη σειρά κατάταξης (εκτός από τον 14ο και 31ο που ήρθαν δεύτεροι). Όμως, κατόπιν της μυστικής ψηφοφορίας που διεξήχθη ως προς το τρίτο κριτήριο (αποτίμηση στο εκπαιδευτικό έργο, προσωπικότητα και γενική συγκρότηση), οι εν λόγω εναγόντες δε συγκέντρωσαν το προβλεπόμενο ποσοστό 20% του συνόλου των έγκυρων ψήφων, με αποτέλεσμα να αποκλειστούν και στη θέση του διευθυντή να επιλεγούν συνυποψήφιοί τους που είχαν λάβει λιγότερα μόρια με βάση τα δύο πρώτα κριτήρια. Εν συνεχεία, οι εκκαλούντες, με την με αριθμό καταχωρήσεως ΑΓ ...../03-07-2017 αγωγή τους ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, ζήτησαν να αναγνωρισθεί από το Ελληνικό Δημόσιο η υποχρέωση να τους καταβάλει, ως αποζημίωση κατ' άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, τα ποσά των 7.560 € (σε εκάστη των πρώτης και εικοστής πέμπτης των εναγόντων), 7.500 € (σε εκάστου των δεύτερης, τρίτου, δέκατου τέταρτου, δέκατου όγδου και εικοστού πρώτου), 8.750 € (σε εκάστου των πέμπτου, έβδομης, δέκατης πέμπτης, δέκατου ένατου, εικοστής και εικοστού έκτου), 6.300 € (στον εικοστό έβδομο) και 6.250 € (στον τριακοστό πρώτο) που αντιστοιχούν στο επίδομα ευθύνης, το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 16 του Ν. 4354/2015, για το χρονικό διάστημα από 25/05/2015 έως 31/07/2017, και οι εκκαλούντες θα ελάμβαναν, εάν είχαν τοποθετηθεί σε θέσεις διευθυντών των σχολικών μονάδων που υπηρετούσαν και δεν είχαν αποκλειστεί παρανόμως, με βάση τις ανωτέρω, κριθείσες ως αντισυνταγματικές, διατάξεις του Ν. 4327/2015, κατόπιν δηλαδή της προβλεπόμενης σε αυτόν μυστικής ψηφοφορίας. Υποστήριξαν δε, ότι στις εν λόγω θέσεις θα είχαν επιλεγεί μετά βεβαιότητας, εάν εφαρμόζονταν οι διατάξεις του Ν. 3848/2010, πριν την αντικατάστασή τους από τις διατάξεις του άρθρου 19 του Ν. 4327/2015. Επίσης, οι εκκαλούντες, με την ίδια αγωγή, ζήτησαν την επιδίκαση χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω ηθικής βλάβης, ύψους 5.000 ευρώ, σε έκαστο εξ αυτών, η οποία συνίστατο στην έντονη θλίψη και ψυχολογική κατάπτωση που ένοιωσαν λόγω της μειώσεως της

προσωπικότητάς τους από την ως άνω αιτία. Η εν λόγω αγωγή απορρίφθηκε με την εκκαλουμένη απόφαση, με την αιτιολογία ότι δεν υφίστατο αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της εφαρμογής των παράνομων διατάξεων που θεσπίζουν την ως άνω μυστική ψηφοφορία και της περιουσιακής ζημίας που προέβλεπαν οι εκκαλούντες ότι υπέστησαν, ενώ, σε καμία περίπτωση, δε θα μπορούσε να προκληθεί σε βάρος τους ηθική βλάβη από την εφαρμογή των προαναφερόμενων διατάξεων, αφού αυτές εφαρμόστηκαν αδιακρίτως σε όλους τους υποψήφιους διευθυντές σχολικών μονάδων.

7. Επειδή, ήδη, με την κρινόμενη έφεση, οι εκκαλούντες εκπαιδευτικοί προβάλλουν ότι η εκκαλουμένη εσφαλμένως παρέβλεψε το γεγονός ότι, με το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς, κατά τη μοριοδότηση του κριτηρίου της αποτιμώσεως του εκπαιδευτικού έργου, της προσωπικότητας και της γενικής συγκροτήσεως, δεν προβλεπόταν ο αποκλεισμός των υποψηφίων από τη διαδικασία επιλογής, ενώ το κριτήριο αυτό αποτιμώταν για κάθε υποψήφιο με 15 μονάδες, κατ' ανώτατο όριο, μετά από προσωπική συνέντευξη ενώπιον του συμβουλίου επιλογής. Όπως δε ισχυρίζονται οι εκκαλούντες, εάν δεν εφαρμοζόταν η μυστική ψηφοφορία ως τρόπος μοριοδοτήσεως και δεν υπήρχε αποκλεισμός, λόγω μη συγκεντρώσεως ποσοστού 20%, θα καταλάμβαναν με απόλυτη βεβαιότητα και κατά την αντικειμενική πορεία των πραγμάτων τη θέση του διευθυντή, αφού υπερτερούσαν καταφανώς έναντι των συνυποψηφίων τους. Εξάλλου, οι περισσότεροι των εκκαλούντων, εκτός των τρίτου, πέμπτου, έβδομης, δέκατου ένατου και τριακοστού πρώτου εξ αυτών, τοποθετήθηκαν διευθυντές στις κρίσεις του 2017 και συνέχιζαν να είναι στη θέση αυτή, κατά το χρόνο ασκήσεως της αγωγής. Επίσης, οι εκκαλούντες, κατά τους ισχυρισμούς τους, υπέστησαν προφανή ηθική βλάβη, κατά τα ανωτέρω, εξαιτίας της μη αναδείξεώς τους, ως διευθυντών, και του προηγηθέντος αποκλεισμού τους, κατά τη διενεργηθείσα σχετική αντισυνταγματική διαδικασία επιλογής των διευθυντών των σχολικών μονάδων που υπηρετούσαν, η οποία (ηθική βλάβη) δεν εκτιμήθηκε δεόντως από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο.

8. Επειδή, το Δικαστήριο, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως και τους ισχυρισμούς των εκκαλούντων, κρίνει ότι η εφαρμογή των ως άνω αντισυνταγματικών διατάξεων του Ν. 4327/2015, ως προς την επιλογή των διευθυντών σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δεν τελεί σε πρόσφορο αιτιώδη σύνδεσμο με την περιουσιακή ζημία των εναγόντων από τη στέρηση του επιδόματος θέσεως που θα ελάμβαναν, κατά τα αναγραφόμενα στην αγωγή χρονικά διαστήματα, εάν ανακηρύσσονταν στη θέση του Διευθυντού της σχολικής μονάδας που έκαστος επιθυμούσε. Και τούτο, διότι, ακόμα και αν εφαρμόζονταν οι προγενέστερες διατάξεις του Ν. 3848/2010, πριν την τροποποίησή του με τον ως άνω νόμο, δεν παρίσταται βέβαιο ότι οι εκκαλούντες θα καταλάμβαναν θέση Διευθυντή στις σχολικές μονάδες, τις οποίες είχαν δηλώσει με την αίτηση προτιμήσεώς τους, όπως ορθώς έκρινε το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, αφού η απόκλιση μεταξύ των μορίων που αυτοί συγκέντρωσαν από τα δύο πρώτα κριτήρια και των μορίων που συγκέντρωσαν οι τελικώς καταλαμβάνοντες τη θέση του διευθυντή συνυποψήφιοι, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, δεν είναι τέτοια που να δικαιολογεί την μετά βεβαιότητας επιτυχία τους, όπως οι ίδιοι διατείνονται, κατόπιν συνυπολογισμού και του τρίτου κριτηρίου, στην περίπτωση που επακολουθούσε προσωπική συνέντευξη, και όχι

μυστική ψηφοφορία. Πλην, όμως, λόγω του παράνομου, όπως κρίθηκε κατά τα ανωτέρω, αποκλεισμού των εκκαλούντων από τη διαδικασία επιλογής διευθυντή, για το λόγο ότι δε συγκέντρωσαν ποσοστό 20% των απαιτούμενων ψήφων κατά τη διεξαχθείσα μυστική ψηφοφορία, ο οποίος τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την προκληθείσα σε βάρος τους ηθική βλάβη, το Δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να επιδικαστεί υπέρ εκάστου εξ αυτών χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, ποσού 1.500 ευρώ, το ύψος της οποίας κρίνεται εύλογο και προσήκον, δεδομένου του μεγέθους της ηθικής βλάβης (στεναχώριας και άγχους) που έκαστος εξ αυτών υπέστη από τον ως άνω παράνομο αποκλεισμό του, ανεξαρτήτως του τελικού αποτελέσματος επιλογής του ή μη στην επίδικη θέση διευθυντού, και από τη δικαστική διαμάχη στην οποία, αναγκαστικώς, ενεπλάκη, εξαιτίας της, ως προς το ένδικο ζήτημα, αντισυνταγματικότητας των κείμενων νομοθετικών διατάξεων.

9. Ε π ε ι δ ή, κατ' ακολουθίαν όλων των ανωτέρω, πρέπει να καταργηθεί η δίκη ως προς τους 27ο και 30ο των εκκαλούντων και ν' απορριφθεί η έφεση, ως απαράδεκτη, όσον αφορά στους 4ο, 6ο, 8ο, 9η, 10ο, 11η, 12ο, 13η, 16ο, 17η, 22ο, 23η, 24ο και 29η αυτών. Περαιτέρω, ως προς τους λοιπούς εκκαλούντες, πρέπει η έφεση γίνει εν μέρει δεκτή και να εξαφανιστεί η εκκαλούμενη απόφαση κατά το μέρος αυτής με το οποίο απορρίφθηκε η με ημερομηνία καταθέσεως 03/07/2017 αγωγή ως προς την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης για την ηθική βλάβη των εκκαλούντων – εναγόντων. Εν συνεχεία, πρέπει η εν λόγω αγωγή να γίνει εν μέρει δεκτή και να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του εφεσίβλητου Ελληνικού Δημοσίου να καταβάλει σε έκαστο των λοιπών εκκαλούντων – εναγόντων το ποσό των 1.500 ευρώ, ως χρηματική ικανοποίηση ένεκα ηθικής βλάβης, νομιμοτόκως προς 6% από την επίδοση της αγωγής έως 30/04/2019 και για το χρονικό διάστημα από 01/05/2019 μέχρι την πλήρη εξόφληση, με επιτόκιο υπολογιζόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ.1 του ν. 4607/2019. Τέλος, πρέπει να επιστραφεί στους εκκαλούντες μέρος των καταβληθέντων παραβόλων, ποσού 30 ευρώ έκαστο (αρ. 277 παρ. 9 εδάφιο γ ΚΔΔ), ενώ, λόγω μερικής ήττας και μερικής νίκης των διαδίκων, πρέπει να συμψηφισθεί η δικαστική δαπάνη μεταξύ τους για αμφότερούς τους βαθμούς δικαιοδοσίας (άρθρο 275 παρ. 1 εδ. γ' Κ.Δ.Δ.).

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Καταργεί τη δίκη ως προς τους εικοστό έβδομο (27ο), ..., και τριακοστό (30ο), ..., των εκκαλούντων.

Απορρίπτει την έφεση ως προς τους 4ο, 6ο, 8ο, 9η, 10ο, 11η, 12ο, 13η, 16ο, 17η, 22ο, 23η, 24ο και 29η των εκκαλούντων.

Δέχεται εν μέρει την έφεση ως προς τους πρώτη (.....), δεύτερη (.....), τρίτο (.....), πέμπτο (.....), έβδομη (.....), δέκατο τέταρτο (.....), δέκατη πέμπτη (.....), δέκατο όγδοο (.....), δέκατο ένατο (.....), εικοστή (.....), εικοστό πρώτο (.....), εικοστή πέμπτη

(.....), εικοστό έκτο (.....), εικοστό όγδοο (.....) και τριακοστό πρώτο (.....) των εκκαλούντων.

Εξαφανίζει εν μέρει την 17774/2020 απόφαση του Μονομελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών (Τμήμα 19ο Μονομελές).

Δέχεται εν μέρει την με ημερομηνία καταθέσεως 03/07/2017 αγωγή (ΑΓ .../2017). Αναγνωρίζει ότι το εφεσίβλητο – εναγόμενο οφείλει σε έκαστο των πρώτης (1ης), δεύτερης (2ης), τρίτου (3ου), πέμπτου (5ου), έβδομης (7ης), δέκατου τέταρτου (14ου), δέκατης πέμπτης (15ης), δέκατου όγδοου (18ου), δέκατου ένατου (19ου), εικοστής (20ης), εικοστού πρώτου (21ου), εικοστής πέμπτης (25ης), εικοστού έκτου (26ου), εικοστού όγδοου (28ου) και τριακοστού πρώτου (31ου) των εκκαλούντων - εναγόντων το ποσό των χιλίων πεντακοσίων (1.500 €) ευρώ, νομιμοτόκως προς 6% από την επίδοση της αγωγής έως τις 30/04/2019 και για το χρονικό διάστημα από 01/05/2019 μέχρι την πλήρη εξόφληση, με επιτόκιο υπολογιζόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ.1 του ν. 4607/2019.

Διατάσσει να επιστραφεί σε έκαστο των προαναφερόμενων εκκαλούντων μέρος του καταβληθέντος υφ' εκάστου αυτών παραβόλου, ποσού τριάντα (30) ευρώ.

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα αμφότερων των βαθμών δικαιοδοσίας μεταξύ των διαδίκων.

Η απόφαση δημοσιεύτηκε στην Αθήνα, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, κατά την έκτακτη δημόσια συνεδρίαση της 6ης Δεκεμβρίου 2023.

Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΡΝΑΒΕΑΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΕΝΙΑΔΗΣ